

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 24 stycznia 2013 r. r.

DOLiS/DEC- 69/13

dot. DOLiS-440-[...]

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 6, art. 22 w związku z art. 26 ust. 1, art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.) i w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 2a i 2b ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. nr 287, poz. 1687 ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pana K.S., zam. [...] na przetwarzanie jego danych osobowych w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP) przez Komendanta Głównego Policji z siedzibą [...]

nakazuję Komendantowi Głównemu Policji z siedzibą [...] usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych Pana K.S., zam. [...] poprzez usunięcie jego danych osobowych z Krajowego Systemu Informacyjnego Policji w zakresie imienia i nazwiska oraz wskazanym w art. 20 ust. 2b ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r., Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.) wprowadzonych do tego zbioru w ramach postępowania karnego prowadzonego w sprawie popełnionego w 2006 r. przez Pana K.S. czynu wypełniającego znamiona przestępstwa określonego w art. 271 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pana K.S., zam. [...], zwanego dalej Skarżącym, na przetwarzanie jego danych osobowych w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP) przez Komendanta Głównego Policji z siedzibą [...]. Skarżący zwrócił się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych „o nakazanie policji usunięcia moich danych osobowych z KSIP ponieważ moja prośba o wymazanie danych została rozpatrzona negatywnie. Jednakże w dalszym ciągu fakt, że moje dane osobowe znajdują się w KSIP uniemożliwia mi podjęcie pracy w organach bezpieczeństwa i porządku publicznego”.

W toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujące okoliczności faktyczne.

1. W 2006 r. wobec Skarżącego prowadzone było postępowanie karne w sprawie, w której został oskarżony, że „w dniu [...] lutego 2006 r. w [...] będąc uprawnionym jako pracownik lombardu, do wystawienia dokumentu w postaci umowy pożyczki pod zastaw, poświadczył w niej nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne w ten sposób, że wpisał nieprawdziwe dane w umowie (...) co do osoby pożyczkobiorcy i podpisał się pod tą umową”. Postępowanie to zostało umorzone na okres 2 lat próby.
2. Dane osobowe Skarżącego zostały pozyskane przez policję na podstawie art. 20 ust. 2a ustawy o Policji, w związku z popełnieniem przez Skarżącego i przedstawieniem Skarżącemu w sierpniu 2006 r. zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 271 § 1 Kodeksu Karnego.
3. Pismem z dnia [...] grudnia 2011 r. Skarżący zwrócił się do Komendanta Powiatowej Jednostki Policji w [...] o usunięcie jego danych osobowych z Krajowego Systemu Informacji Policji. W treści ww. pisma wskazał, iż „w dniu [...] listopada 2006 r. przeprowadzono wobec mnie postępowanie karne, które zostało warunkowo umorzone na okres próby dwóch lat (...). Moje dane nie widnieją w Krajowym Rejestrze Skazanych, dlatego zależy mi na tym by nie było ich również w KSIP. Obecnie staram się o przyjęcie do służby w policji a figurowanie w KSIP uniemożliwia mi dokonanie tego. Incydent ten był jedynym konfliktem z prawem, który miałem w życiu. Nie chcę żeby zaważył on na mojej przyszłości, którą wiążę ze służbą w policji”.
4. Pismem z dnia [...] stycznia 2012 r. Biuro Wydziału Kryminalnego Komendy Głównej Policji odmówiło Skarżącemu usunięcia jego danych z KSIP szczegółowo wskazując podstawy prawne ich przetwarzania w tym zbiorze. Uzasadniając powyższe stanowisko wskazano Skarżącemu, iż na podstawie informacji przetwarzanych na jego temat nie można wykluczyć możliwości popełnienia przez niego czynu zabronionego w przyszłości, wobec czego istnieje negatywna przesłanka uniemożliwiająca usunięcie jego danych z KSIP.

5. W wyjaśnieniach złożonych przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych Komendant Główny Policji wskazał, iż „dane osobowe skarżącego zostały pozyskane na podstawie art. 20 ust. 2a ustawy o Policji, w związku z czynem wskazanym przez skarżącego i przedstawieniem jemu w sierpniu 2006 r. zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 271 § 1 k.k. (...) dane osobowe skarżącego gromadzone są jedynie w zakresie określonym tym przepisem oraz przepisem art. 20 ust. 2b przywołanej ustawy. (...) Rozwinięcie powyższych norm prawnych zawarte zostało w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 września 2007 roku w sprawie przetwarzania przez Policję informacji o osobach (...). Celem tego przetwarzania jest realizacja zadań określonych w ustawie o Policji w zakresie zapobiegania kolejnych naruszeń prawa, jak też – w przypadku kolejnego naruszenia – w celach wykrywczych. Nie powinno przy tym budzić wątpliwości, iż popełnienie tego rodzaju czynu, cechującego się – zgodnie z ustawowymi jego znamionami – umyślnością, winno skłaniać do przyjęcia poglądu, że istnieje (nie można wykluczyć) ewentualna możliwość popełnienia takiego czynu w przyszłości. Do poglądu tego skłania również niewielka odległość czasowa od jego popełnienia”. Ponadto zostało wskazane, iż dane osobowe Skarżącego przetwarzane są jedynie w zakresie określonym art. 20 ust. 2a i 2b ustawy o Policji przez okres wskazany w art. 20 ust. 17, z zastrzeżeniem art. 20 ust. 17b ww. ustawy.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Na wstępie ponownie wskazać należy, iż ochrona danych osobowych zagwarantowana jest co do zasady w art. 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do ust. 1 i ust. 3 powołanego przepisu Konstytucji RP, nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby (ust. 1) i każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych; ograniczenie tego prawa może określić ustawa (ust. 3), zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa (ust. 5). Aktem wskazanym w art. 51 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), zwana dalej ustawą, natomiast stosownie do zasad ochrony danych osobowych, wynikających z przepisów ustawy, na administratorze danych osobowych spoczywa szereg obowiązków.

Zgodnie z art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych przez przetwarzanie danych osobowych rozumie się jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Przetwarzanie danych osobowych może być uznane za zgodne z prawem jedynie wówczas, gdy administrator danych wykaze spełnienie co najmniej jednej

z materialnych przesłanek ich przetwarzania, które zostały enumeratywnie wymienione w art. 23 (w przypadku danych zwykłych) i art. 27 ustawy (w przypadku danych sensytywnych).

Stosownie do treści art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne m.in. wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2) bądź jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Zgodnie zaś z brzmieniem art. 27 ust. 1 ustawy, zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym oraz danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym. Stosownie zaś do treści art. 27 ust. 2 przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1 jest jednak dopuszczalne, m.in. jeżeli osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę na piśmie, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1) lub jeżeli przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony. Jednocześnie, zgodnie z wykładnią ww. przepisów ustawy, zgoda osoby, której dane dotyczą jest jednym z możliwych, ale nie jedynym warunkiem legalizującym proces przetwarzania danych osobowych. Jeżeli zaś istnieją inne przepisy prawa, które odmiennie regulują przetwarzanie danych osobowych, to przepisy te stanowią samodzielną przesłankę przetwarzania danych, o której mowa w ww. art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Kolejnym obowiązkiem administratora danych – wynikającym z art. 26 ustawy – jest dołożenie szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności administrator obowiązany jest zapewnić, aby dane te były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania (pkt 4).

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że przepisami prawa, które regulują przetwarzanie przez Policję danych osobowych osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa są przepisy ustawy o Policji. Przepisy te regulują kwestię przetwarzania danych osobowych, których usunięcia żąda Skarżący i w związku z art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy stanowią samodzielną przesłankę przetwarzania tych danych.

Policja zbiera informacje, które podlegają szczególnemu reżimowi i ochronie, co znajduje wyraz w art. 20 ust. 1 i ust. 2a ustawy o Policji, na podstawie którego Policja, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 19, może uzyskiwać informacje, w tym także niejawne, gromadzić je, sprawdzać oraz przetwarzać (ust. 1). Policja może pobierać, uzyskiwać, gromadzić, przetwarzać i wykorzystywać w celu realizacji zadań ustawowych informacje, w tym dane osobowe, o osobach podejrzanych o popełnienie

przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, nieletnich dopuszczających się czynów zabronionych przez ustawę jako przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, osobach o nieustalonej tożsamości lub usiłujących ukryć swą tożsamość oraz o osobach poszukiwanych, także bez ich wiedzy i zgody (ust. 2a). Stosownie do ust. 2b analizowanego przepisu przedmiotowe informacje mogą obejmować: dane osobowe, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, z tym że dane dotyczące kodu genetycznego wyłącznie o niekodujących regionach genomu (pkt 1), odciski linii papilarnych (pkt 2), zdjęcia, szkice i opisy wizerunku (pkt 3), cechy i znaki szczególne, pseudonimy (pkt 4), informacje o miejscu zamieszkania lub pobytu (pkt 5a), wykształceniu, zawodzie, miejscu i stanowisku pracy oraz sytuacji materialnej i stanie majątku (pkt 5b), dokumentach i przedmiotach, którymi się posługują (pkt 5c), sposobie działania sprawcy, jego środowisku i kontaktach (pkt 5d), sposobie zachowania się sprawców wobec osób pokrzywdzonych (pkt 5e). Zgodnie z art. 20 ust. 17 dane osobowe zebrane w celu wykrycia przestępstwa przechowuje się przez okres, w którym są one niezbędne dla realizacji ustawowych zadań wykonywanych przez Policję. Organy Policji dokonują weryfikacji tych danych nie rzadziej niż co 10 lat od dnia uzyskania informacji, usuwając dane zbędne.

Stosownie do § 11 ust. 1 rozporządzenia przytoczonego w wyjaśnieniach przez Komendanta Głównego Policji (uchylonego z dniem 2 stycznia 2013 r.), administrator zbioru dokonuje oceny przydatności informacji w prowadzonych postępowaniach w sposób systematyczny, po zakończeniu sprawy, w ramach której informacje zostały wprowadzone do zbioru, a następnie okresowo, z częstotliwością co najmniej raz na 10 lat. Przy dokonywaniu oceny, o której mowa w ust. 1, informacje uznaje się za nadal przydatne, jeżeli na ich podstawie nie można wykluczyć możliwości popełnienia w przyszłości przez osobę, której dotyczą, czynu zabronionego w rozumieniu art. 115 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.) (ust. 2). Stosownie zaś do ust. 3 cytowanego przepisu administrator zbioru usuwa informacje zgromadzone w zbiorze: po uzyskaniu wiadomości, że zdarzenie lub okoliczność, w związku z którymi wprowadzono informacje do zbioru, nie ma znamion czynu zabronionego (pkt 1); jeżeli uzna dane informacje za zbędne w realizacji zadań ustawowych Policji albo nie uzna ich za przydatne w prowadzonych przez Policję postępowaniach, w rozumieniu ust. 2 (pkt 2).

Analiza przedmiotowych przepisów prowadzi do wniosku, iż przy ocenie zasadności odmowy usunięcia danych osobowych Skarżącego ze zbioru KSIP zastosowanie znajdował powołany wyżej § 11 ust. 3 rozporządzenia przewidujący możliwość usunięcia danych po dokonaniu oceny przetwarzanych informacji o osobach pod kątem ich przydatności w prowadzonych postępowaniach oraz niezbędności w realizacji zadań ustawowych Policji. Niemniej jednak podkreślić należy, iż powyższa regulacja co prawda była podstawą do przetwarzania danych osobowych, ale nie wprowadzała żadnych kryteriów pozwalających na dokonanie oceny ich przydatności.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, zaznaczyć należy, iż błędne jest stanowisko Komendanta Głównego Policji, że punktem odniesienia dla przetwarzania danych osobowych zawartych

w KSIP jest ściśle określony okres, tj. wskazany w powołanych powyżej przepisach okres 10 lat od dnia uzyskania informacji wprowadzonych do KSIP, abstrahując od celu jaki przyświeca danemu procesowi przetwarzania informacji. W ocenie Generalnego Inspektora, kluczowym wyznacznikiem dla oceny konieczności przetwarzania danych osobowych w KSIP jest cel gromadzenia określonych informacji, co determinuje konieczność dokonywania każdorazowej, zindywidualizowanej oceny wniosków o usunięcie danych z tego zbioru.

Ustosunkowując się zatem do twierdzenia Komendanta Głównego Policji, iż przetwarzanie przez Policję danych osobowych osób, wobec których toczyły się postępowania karne stanowi dla tej formacji ważne narzędzie w zapobieganiu i zwalczaniu przestępstw, podkreślić należy, iż w toku niniejszego postępowania Komendant Główny Policji nie wykazał w jaki sposób przetwarzanie danych osobowych Skarżącego pomogło w realizacji tego celu. Podkreślić należy, iż samo wskazanie, iż Skarżący popełnił umyślnie czyn karalny w przeszłości i w związku z tym ogólnikowe stwierdzenie dotyczące podstawy przetwarzania tych danych, były dla organu nieprzekonywujące. Nadto wskazać należy, iż stan faktyczny ustalony w toku niniejszego postępowania pozwala na wyprowadzenie wniosku, że pomimo, iż dane osobowe Skarżącego zostały pozyskane i wprowadzone do zbioru KSIP w związku z prowadzonym wobec niego w 2006 r. postępowaniem karnym, to od tamtego czasu nie doszło do postawienia mu innego zarzutu o charakterze prawnokarnym.

W tym miejscu zaznaczyć należy, iż w ocenie Generalnego Inspektora kluczowym wyznacznikiem dla oceny konieczności przetwarzania danych osobowych w KSIP jest cel gromadzenia określonych informacji, co determinuje konieczność dokonywania każdorazowej, zindywidualizowanej oceny wniosków o usunięcie danych z KSIP.

Odnosząc się zatem do celu przetwarzania danych osobowych w KSIP jakim jest realizacja ustawowych zadań Policji określonych w art. 1 ust. 2 ustawy o Policji, w tym m.in. ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra (pkt 1), ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego (pkt 2), inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi (pkt 3) oraz wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców (pkt 4), podkreślić należy, iż w toku prowadzonego postępowania Komendant Główny Policji nie wykazał w jaki sposób przetwarzanie danych Skarżącego miałyby się przyczynić do realizacji któregośkolwiek z tych zadań, ograniczając się jedynie do lakonicznego stwierdzenia, iż cyt.: „celem tego przetwarzania jest realizacja zadań określonych w ustawie o Policji w zakresie zapobiegania kolejnych naruszeń prawa, jak też – w przypadku kolejnego naruszenia – w celach wykrywczych. (...) istnieje (nie można wykluczyć) ewentualna możliwość popełnienia takiego czynu w przyszłości.”

Ustosunkowując się zaś do argumentacji Komendanta Głównego Policji odnoszącej się do dokonywanej przez Policję oceny kryminalistycznej przydatności danych przetwarzanych w KSIP, wskazać należy, iż zdaniem organu do spraw ochrony danych osobowych, jedynym podmiotem uprawnionym do dokonywania oceny stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu przestępczego jest sąd. To sąd stosując sprawiedliwościowe dyrektywy wymiaru kary dokonuje oceny czynu z punktu widzenia naganności zachowania się sprawcy oraz jego stosunku psychicznego do popełnionego czynu. Nadto wartościując powyższe, sąd analizuje nie tylko stopień społecznej szkodliwości czynu, ale również dyrektywę prewencji indywidualnej biorąc pod uwagę dotychczasowy tryb życia sprawcy, sposób popełnienia czynu i zachowanie się po czynie. W ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie bez znaczenia zatem dla dokonania oceny kryminologicznej Skarżącego pozostaje okoliczność, iż sąd orzekając w sprawie dokonanego przez niego czynu zabronionego skorzystał z instytucji określonej w art. 66 § 1 –2 oraz art. 67 § 1 Kodeksu karnego, tj. warunkowo umorzył postępowanie karne. Podkreślić zatem należy, iż sąd wydając rozstrzygnięcie w takim kształcie dokonał *de facto* oceny kryminologicznej Skarżącego stwierdzając, iż jego wina i społeczna szkodliwość popełnionego czynu nie są znaczne, a jego postawa jako sprawcy nie karanego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. W kontekście powyższego stanowisko Komendanta Głównego Policji, iż przetwarzanie danych Skarżącego w KSIP jest niezbędne w celu „wykrywczym” wydaje się kwestionować niejako stanowisko sądu, który jako organ do tego właściwy, takiej oceny uprzednio dokonał warunkowo umarżając wobec Skarżącego postępowanie karne.

Podkreślić również należy, iż w kwestii przetwarzania danych osobowych przez Policję wypowiedział się Europejski Trybunał Sprawiedliwości, który w wyroku z dnia 4 grudnia 2008 r. (sygn. 30562/04 i 30566/04) stwierdził, iż bezterminowe przechowywanie przez władze danych szczególnie wrażliwych jest niedopuszczalne w demokratycznym społeczeństwie i prowadzi do naruszenia art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka stanowiącego o prawie do ochrony życia prywatnego. Trybunał wskazał również, że prawo krajowe powinno zawierać odpowiednie mechanizmy ochronne, w celu zapobieżenia takiego wykorzystania informacji osobistych, które naruszałoby art. 8 Konwencji. Trybunał podniósł, iż potrzeba takiej ochrony wzrasta, gdy ma się do czynienia z procesem automatycznego przetwarzania danych, a wykorzystywanie ich do celów policyjnych nie może być usprawiedliwieniem mniejszej ochrony.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, nie istnieje obecnie potrzeba przetwarzania w KSIP danych osobowych Skarżącego. Zatem uznać należy, iż przetwarzanie przez Komendanta Głównego Policji danych osobowych Skarżącego w zakresie danych wskazanych w art. 20 ust. 2b ustawy o Policji odbywa z naruszeniem

art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych i niezbędne jest nakazanie przywrócenia stanu zgodnego z prawem z tym zakresie.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), strona niezadowolona z niniejszej decyzji, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.